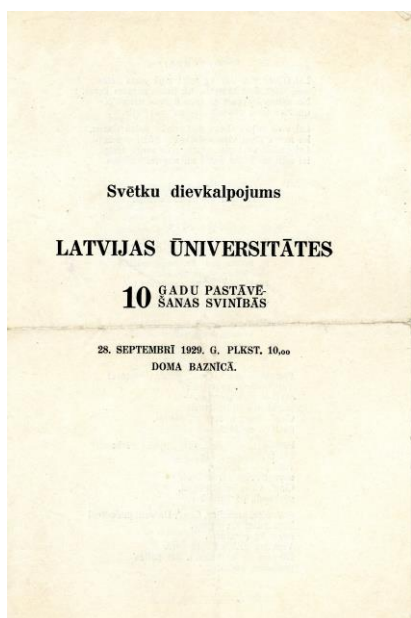

Paula Klišāne, Bc.hist.

Latvijas Universitātes Muzejs, krājuma glabātājs

Latvijas Universitātes tradīcija – Universitātes svētku dievkalpojumi

Latvijas Universitātes (LU) Muzeja vēstures kolekcijas glabā atmiņas par vienu no tradīcijām *Alma Mater* – LU dibināšanas svētku dievkalpojumu programmas. Kopumā saglabājušās sešas – piecas no starpkaru perioda (1918-1940) un viena no Latvijas Universitātes astoņdesmit gadu jubilejas 1999. gadā. Visi svētbrīži notikuši Doma baznīcā, kas ir arī Latvijas arhibīskapa katedrāle.

Latvijas Universitātes 10 gadu pastāvēšanas svētku dievkalpojuma Doma baznīcā programma, 1929. gada 28. septembris. (Foto: no LU Muzeja krājuma)

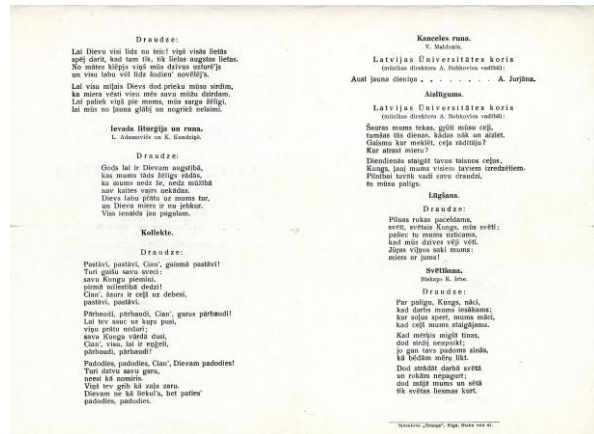
Pēdējos gados Universitātē pieņemts svētbrīžus rīkot Mazajā aulā, tomēr apaļajās jubilejās visi, kā tas bija ierasts starpkaru periodā, pulcējās Rīgas Domā. Parasti Teoloģijas (turpmāk TF) fakultātes dekāns tiek iesaistīts organizācijas darbos, sniedzot runu un ievada liturģiju, tomēr tas ir iespējams tikai tad, ja dekāns ir mācītājs. To ir iespējams skatīt arī starpkaru perioda programmu oriģinālos, kurās kā svētbrīžu dalībnieki tiek minēti vairāki LU TF mācībspēki, piemēram, Ludvigs Adamovičs un Kārlis Kundziņš.

Ludvigs Ernests Adamovičs (1884-1943) bijis luterāņu mācītājs, LU Teoloģijas fakultātes mācībspēks un dekāns, Izglītības ministrs (18.05.1934-10.07.1935) Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa laikā (1934-1940), studējis Teoloģijas fakultātē Tērbatas Universitātē. *Kārlis Oskars Kundziņš* (1883-1967) bijis latviešu teologs, filozofs, pedagogs, Latvijas Universitātes teoloģijas profesors un dekāns. 1944. gada 17. martā viens no tiem,

kas parakstījis Latvijas Centrālās padomes¹ memorandu; Latvijas evaņģēliski luteriskās baznīcas arhibīskaps (1962-1966).²

¹ [Latvijas Centrālā padome – nacionālās pretestības kustības organizācija, kas izveidojusies II pasaules kara laikā 1943. gada 13. jūlijā. Tās mērķis – demokrātiskas Latvijas valsts atjaunošana, balstoties uz 1922. gada Satversmi.](#)

Kā skaidroja Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes (TF) dekāne *Dace Balode*, tad pēc dievkalpojuma programmas iespējams saprast, ka šiem svētbrīžiem liturģijas daļa ir vienkāršāka, mazāk jūtams dialogs starp abām pusēm, kas piedalās dievkalpojumā, t.i., mācītājs un apmeklētāji. Salīdzinot programmas no starpkaru perioda un mūsdienām iespējams secināt, ka svētbrīža norise laika gaitā ir maz mainījusies, vienīgie papildinājumi - mūsdienās dievkalpojuma laikā tiek dziedāta

Latvijas Universitātes 10 gadu pastāvēšanas svētku dievkalpojuma Doma baznīcā programma, 1929. gada 28. septembris. (Foto: no LU Muzeja krājuma)

Koris F. Poulenc «IN PARADISO»
 Vīn DZIESMA:
 Cantabile Germanicum - prima 1643 Herzog Wilhelm II (1. zp.), J. Okunius (4. zp.)
 B. W. Rosenbaum, A. Lācis

1. Kungs Jē - zu Krīst', nāc pie mums būt un
 sa - vu Svē - to Ga - ru sūt', kas mums ar sa - vu
 pa - li - gu dod ar - dji skai - dru mā - ci - bu.

2. Lai mums, sirds un anīs ar Tevi spēj un klausīt var,
 lai ticībā mēs pieaugam un Tevi vairāk azīstam!

3. Lai vienā pulkā dziedam mēs: tas Kungs ir svēts, svēts, svēts ir Dievs
 Un redzam Viņa godību no mūžības uz mūžību.

4. Gods Tēvam lai un Dēlam dots, ar Svētām Garam godst!
 Gods Dievam lai Trīsvienībā, kā šeit tā arī mūžībā!

Latvijas Universitātes Astondesmitgades dievkalpojuma Rīgas Domā programma, 1999. gada 28. septembris. (Foto: no LU Muzeja krājuma)

Latvijas Republikas himna un Latvijas Universitātes himna, kā arī ievadvārdus teic Rīgas Doma dekāns. Tāpat arī redzams, ka visos laikos dievkalpojumos piedalījušies Latvijas Universitātes kori, it īpaši aicināti tiek jauktais koris “Juventus” (sākotnējais nosaukums *Latvijas Universitātes koris*) un absolventu jauktais koris “Jubilate”.

Interesanti, ka vispār ir iedibinājusies šāda tradīcija, jo tomēr Universitāte ir gan politiski, gan reliģiski neitrāli. TF dekāne Dace Balode saka, ka šāda tradīcija iesākusies tādēļ, ka laikā, kad dibināta Latvijas Universitāte, luterānisms bija tautā izplatīta konfesija, kas arī izskaidrotu to, ka piecu un desmit gadu jubileju dievkalpojumi norisinās Rīgas Domā. Tomēr pēc dievkalpojuma vienkāršošanas procesa iespējams teikt arī to, ka šāda darbība veikta, lai svētbrīdis būtu aktuāls visu konfesiju piederīgajiem, kā arī tiem, kas nav piederīgi nevienai. Šī tradīcija jāuztver vairāk kā vienojošs elements, kaut gan tas, protams, ir jāsaprot arī kā reliģisks rituāls.

² Latvijas Universitāte divdesmit gados (1919-1939): vēsturiskas un statistikas ziņas par universitāti un tās fakultātēm. I daļa. Rīga: Latvijas Universitāte, 1939. 837.-846.lpp

LU TF fakultātes profesors, bijušais dekāns Ralfs Kokins stāsta, kā šie dievkalpojumi norisinās šobrīd – svētbrīdī piedalās LU vadības pārstāvji, fakultāšu dekāni un pasniedzēji, nāk arī studenti. Tomēr LU svētku dievkalpojumi, kas norisinās Mazajā Aulā, nav ļoti apmeklēti, parasti ierodas ap 20-25 cilvēkiem. Iespējams, ka iemesls, kādēļ dievkalpojumi nav daudzskaitlīgi apmeklēti ir tādēļ, ka cilvēkiem vēl joprojām ir kādi

LU 90 gadu jubilejas svētku dievkalpojums Rīgas Domā. Attēlā: LU rektors Mārcis Auziņš, fakultāšu dekāni, Rīgas Doma dekāns Elijs Godiņš. (Foto: no prof. Ralfa Kokina personīgā arhīva)

aizspriedumi par reliģiju vai arī savas nezināšanas dēļ. Iespējams ir arī tas, ka, skatoties, kā mūsdienās attīstās sabiedrība, šie svētku dievkalpojumi vairs nav aktuāli.

LU 93 gadu jubilejas svētku dievkalpojums Mazajā aulā. Attēlā: no kanceles runā prof. Dr. theol., mācītājs Ralfs Kokins, toreizējais TF dekāns. (Foto: no prof. Ralfa Kokina personīgā arhīva)

LU 95 gadu jubilejas svētku dievkalpojums Rīgas Domā. M. Auziņš, dekāni, Latvijas Evaņģēliski luteriskās Baznīcas arhibīskaps J. Vanags, Romas Katoļu baznīcas Rīgas arhibīskaps metropolīts Zbigņevs Stankevičs. (Foto: no prof. Ralfa Kokina personīgā arhīva)

Izmantotie resursi

1. [Latvijas Centrālā padome – nacionālās pretestības kustības organizācija, kas izveidojusies II pasaules kara laikā 1943. gada 13. jūlijā. Tās mērķis – demokrātiskas Latvijas valsts atjaunošana, balstoties uz 1922. gada Satversmi;](#)
2. Latvijas Universitāte divdesmit gados (1919-1939): vēsturiskas un statistikas ziņas par universitāti un tās fakultātēm. I daļa. Rīga: Latvijas Universitāte, 920 lpp.